

Nr 75.

Godkänd av första kammaren den 9 mars 1926.

Godkänd av andra kammaren den 9 mars 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 15.)

Till Konungen.

I anledning av följande av Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

1:o) Under punkt 8 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till byggnadsarbeten vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 235,500 kronor.

Av det under förevarande punkt begärda anslaget äro 199,000 kronor avsedda att genom en tillbyggnad till den nuvarande stora institutionsbyggnaden på ett bestående sätt tillgodose de kemiska och bakteriologiska avdelningarnas behov av ökade utrymmen. Härigenom skulle ock — med hänsyn därtill att anstaltens avdelning för husdjursskötsel och mejerihantering dels genom nu föreslagna tillbyggnad skulle få sitt lokalutrymme ökat och dels underavdelningen för mejerihantering fortfarande skulle hava tillgång till förhryda lokaler hos lantmännens mjölkförsäljningsförening (Mjölkcentralen) — det egentliga lokalbehovet för anstalten överhuvudtaget bliva fyllt för en icke alltför kort tid framåt.

För återstoden eller 36,500 kronor skulle dels utföras reparation av en till bostad åt föreståndaren för lantbruksbotaniska avdelningen avsedd villabyggnad, dels ock i samma byggnad inledas värmeledning, ävensom inredas en ytterligare bostad, avsedd för en assistent.

Att lokalförhållandena vid centralanstalten äro i hög grad otillfredsställande har, såsom departementschefen framhållit, redan utförligt belysts

i samband med den för 1921 års riksdag framlagda byggnadsplanen. Det nu framställda byggnadsförslaget synes riksdagen innefatta en ur såväl praktisk som ekonomisk synpunkt lycklig lösning av försöksanstaltens lokalfråga. Mot kostnadernas beräkning har riksdagen intet att erinra.

Om behovet av en genomgripande reparation av berörda bostadsvilla har riksdagens vederbörande utskott övertygat sig genom besök på platsen liksom ock om lämpligheten av de i samband därmed föreslagna anordningarna. I det för ändamålet beräknade anslaget, vilket visserligen i och för sig synes betydande, har riksdagen, i betraktande av omfattningen och arten av de arbeten, som därmed avses att utföras, icke ansett sig böra ifrågasätta någon nedsättning.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen till byggnadsarbeten vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 235,500 kronor.

2:o) Under punkt 9 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anskaffande av instrument m. m. för laboratoriet vid centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet avdelning för lantbrukskemi bevilja ett anslag av 30,000 kronor och därav anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

På av departementschefen i statsrådsprotokollet anförda skäl anser sig riksdagen böra biträda förevarande framställning och får därför anmäla, att riksdagen till anskaffande av instrument m. m. för laboratoriet vid centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet avdelning för lantbrukskemi beviljat ett anslag av 30,000 kronor och därav anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

3:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 16 gjorda framställning har riksdagen dels till diverse behov vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 8,500 kronor, dels ock medgivit att av under budgetåren 1924—1925 och 1925—1926 uppkommen vinst å rörelsen vid Alnarps egendom må användas ett belopp av högst 34,000 kronor till omändring av den elektriska anläggningen vid Alnarp.

4:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 22 gjorda framställning har riksdagen till anordnande av utbildningskurser för kontroll-assistenten anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 14,000 kronor.

5:o) Under punkt 23 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 27,000 kronor.

I två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, nr 63 i första kammaren och nr 71 i andra kammaren, har hemställts, att riksdagen under nionde huvudtiteln, punkt 23, ville besluta att till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän och svin-skötare i enlighet med av lantbruksstyrelsen uttalade önskemål anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 32,000 kronor.

Motionärerna hava upptagit ett av lantbruksstyrelsen framställt, i statsrådsprotokollet återgivet förslag om ifrågavarande anslags beräkning för budgetåret 1926—1927 till 32,000 kronor. Lantbruksstyrelsen har därvid framhållit, att efterfrågan på ladugårdsskötare under senare år blivit allt större och att till följd härav svårigheter mött att med nuvarande antal kunna tillgodose det ökade behovet av sådan arbetskraft. Ytterligare några praktiska och eventuellt en teoretisk utbildningskurs syntes styrelsen bliva av behovet påkallade under budgetåret 1926—1927.

Departementschefen har av statsfinansiella skäl icke ansett sig kunna biträda lantbruksstyrelsens förslag utan beräknat medelsbehovet för 1926 till samma belopp som för 1925.

Av en riksdagens vederbörande utskott från lantbruksstyrelsen tillhandakommen P. M. inhämtas, att från flera håll gjorts framställning om dels att få öka det enligt gällande kontraktsbestämmelser vid varje kurs högst medgivna antalet elever, dels ock att få upprätta nya teoretiska kurser. Vidare framgår, att vid så gott som samtliga praktiska kurser antagits så många elever, som kontraktsenligt högst finge antagas, att på tre håll till och med det fastställda antalet överskridits, att lantbruksstyrelsen icke kunnat medgiva vare sig att antalet elever höjdes annat än under förutsättning, att eleverna mottagits utan ersättning av statsmedel, eller att några nya kurser upprättades, enär för ifrågavarande undervisningsverksamhet för närvarande tillgängliga medel icke försloge för utbildande av större antal elever än det som redan kontraktsenligt fastställts, att för den teoretiska utbildningen för närvarande vore upprättade fyra kurser samt att, då det antal elever, som nu finnes vid de praktiska kurserna, helt fyllde platserna i dessa teoretiska kurser, ej utan största svårighet plats kunde beredas för teoretisk utbildning för elever, som utan statsunderstöd bevistade de hittills anordnade praktiska kurserna, vadan anordnande av ytterligare en teoretisk kurs vore av behovet påkallad.

För egen del är riksdagen livligt övertygad om betydelsen för landets kreatursskötsel av att äga tillgång till dugliga ladugårdsförmän och svin-skötare, för vilkas utbildande ifrågavarande kurser äro avsedda. Med hänsyn härtill och då på sätt påvisats behovet i förevarande avseende icke lär kunna fyllas inom ramen av det av Eders Kungl. Majt äskade anslaget, har riksdagen — utan att underskatta de av departementschefen åberopade statsfinansiella skälen — likväl ansett sig böra bevilja det i motionerna föreslagna anslagsbeloppet å 32,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen med

anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och de i ämnet väckta motionerna I:63 och II:71 till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 32,000 kronor.

6:o) Under punkt 24 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

I två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, nämligen nr 62 i första kammaren och nr 131 i andra kammaren, har hemställts, att riksdagen under nionde huvudtiteln, punkt 24, ville besluta att till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna i enlighet med av lantbruksstyrelsen uttalade önskemål anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

Motionärerna hava upptagit ett av lantbruksstyrelsen framställt, i statsrådsprotokollet återgivet förslag om ifrågavarande anslags beräkning för budgetåret 1926—1927, till 6,000 kronor. Lantbruksstyrelsen har härvid framhållit, att då kurser av ifrågavarande slag visat sig vara av stor betydelse för främjande av kreatursskötseln i Norrland, ett ökat antal dylika kurser borde anordnas under budgetåret 1926—1927.

Departementschefen har emellertid ansett sig icke kunna tillstyrka högre anslag än för det nu löpande budgetåret.

Av en riksdagens vederbörande utskott från lantbruksstyrelsen tillhandakommen promemoria inhämtas, att det nuvarande anslagsbeloppet icke medger fullföljandet av utbildningen ens för det elevantal och de kurser, varom lantbruksstyrelsen träffat avtal, utan att styrelsen måst inhibera en del av dessa samt att, då ansökningarna till dessa kurser vore talrika, det vore tydligt, att det nuvarande anslaget ej kunde räcka till för den undervisning, som förhållandena påkallade.

Vid upplysta förhållandet och då riksdagen anser ifrågavarande kurser vara till stort gagn för främjande av den norrländska kreatursskötseln, har riksdagen ansett sig böra, såsom i motionerna föreslagits, bevilja ett till 6,000 kronor förhöjt anslag för ändamålet.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och de i ämnet väckta motionerna I:62 och II:131 till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

7:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 25 föreslagit har riksdagen till anordnande av utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 3,500 kronor.

8:o) Under punkt 35 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels höja ordinarie reservationsanslaget till hingstdepåernas och stuteriets verksamhet, nu 185,000 kronor, med 51,000 kronor till 236,000 kronor, dels ock medgiva, att av uppkommande besparing å det belopp av 400,000 kronor av fonden för anläggning av ett statsstuteri, som enligt medgivande av 1922 års riksdag må användas för inrättande av ett statsstuteri i samband med Flyinge hingstdepå, ett belopp av 32,900 kronor må tagas i anspråk för utförande av vissa ändrings- och reparationsarbeten å chefsbostaden vid Flyinge hingstdepå och stuteri.

Det för budgetåret 1926—1927 erforderliga tillskottet av statsmedel beräknas till för Flyinge hingstdepå och stuteri 132,570 kronor samt för Strömsholms hingstdepå 73,400 kronor eller tillhoppa 205,970 kronor.

Utöver de ovan angivna beloppen å tillskott av statsmedel till hingst- och fölinköp beräknas för budgetåret 1926—1927 av departementschefen 30,000 kronor, vadan sammanlagda medelsbehovet skulle uppgå till 235,970 kronor, innebärande en höjning i det nuvarande anslaget med i avrundat tal 51,000 kronor. Härvid har emellertid departementschefen anmärkt, att anslaget för budgetåret 1925—1926 bestämdes med hänsyn till en beräknad reservation å 50,000 kronor, vadan den nu föreslagna höjningen i verkligheten begränsade sig till 1,000 kronor.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag att för utförande av vissa ändrings- och reparationsarbeten å chefsbostaden vid Flyinge hingstdepå och stuteri använda ett belopp av 32,900 kronor av uppkommande besparing å det belopp av 400,000 kronor av fonden för anläggning av ett statsstuteri, som enligt medgivande av 1922 års riksdag må användas för inrättande av ett statsstuteri i samband med Flyinge hingstdepå, avser förslaget härutinnan att chefsbostaden, vilken uppförts 1821, skulle undergå en omfattande reparation, huvudsakligen föranledd av svåra bristfälligheter i byggnadsgrunden, samt förses med värmeledning och sanitära anordningar, allt enligt inom byggnadsstyrelsen uppgjord plan. För utförande av i denna plan ingående grundförstärkningsarbete har Kungl. Maj:t den 17 juli 1925 från nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter anvisat till stuteriöverstyrelsens förfogande 6,000 kronor. Återstående arbeten beräknas draga en kostnad av 32,900 kronor.

Med avseende å det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget till uppehållande av hingstdepåernas och stuteriets verksamhet har förslaget härom icke föranlett någon riksdagens erinran.

I fråga om de föreslagna ändrings- och reparationsarbetena å chefsbostaden vid Flyinge har riksdagen icke heller något att erinra mot att medel på förslaget sätt göras tillgängliga för dessa arbeten, vilka enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen torde vara ofrånkomliga.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen

a) höjt ordinarie reservationsanslaget till hingstdepåernas och stuteriets verksamhet, nu 185,000 kronor, med 51,000 kronor till 236,000 kronor,

b) medgivit, att av uppkommande besparing å det belopp av 400,000 kronor av fonden för anläggning av ett statsstuteri, som enligt medgivande av 1922 års riksdag må användas för inrättande av ett statsstuteri i samband med Flyinge hingstdepå, ett belopp av 32,900 kronor må tagas i anspråk för utförande av vissa ändrings- och reparationsarbeten å chefsbostaden vid Flyinge hingstdepå och stuteri.

9:o) Under punkt 36 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med uteslutande av det i riksstaten uppförda ordinarie reservationsanslaget till understödjande av prisbelöningar av hästar och därav härflytande kostnader, för samma ändamål anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Medelsbehovet för budgetåret 1926—1927 till prisbelöningar av hästar har av departementschefen beräknats till 163,000 kronor och hava samtliga de för 1927 tillgängliga totalisatormedlen uppskattats till 185,000 kronor. Vidkommande dispositionen av dessa medel anser departementschefen, att, liksom för innevarande budgetår, 25,000 kronor böra användas till åtgärder för inhemska häststammar och stambokföring rörande hästar, vadan alltså till premieringsändamål skulle återstå 160,000 kronor. Utgifterna skulle sålunda överstiga inkomsterna med allenast 3,000 kronor, att utgå från anslag till understödjande av prisbelöningar av hästar. Med hänsyn till obestämbarheten av totalisatorinkomsterna har departementschefen likväl ansett säkrast, att anslag för ändamålet uppföres med 30,000 kronor.

Vid det förhållande att till prisbelöningar av hästar framdeles torde tagas i anspråk huvudsakligen totalisatorinkomster och det i riksstaten uppförda anslaget sålunda realiter bleve ett förstärkningsanslag, har departementschefen ansett detsamma från och med instundande budgetår böra omföras till extra reservationsanslag.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i ärendet anfört, har, med uteslutande av det i riksstaten uppförda ordinarie reservationsanslaget till understödjande av prisbelöningar av hästar och därav härflytande kostnader, för samma ändamål anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

10:o) I förslaget till riksstat för budgetåret 1926—1927 har ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln upptagits med oförändrat belopp 265,000 kronor.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppfört ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln med oförändrat belopp 265,000 kronor.

11:o) Under punkt 38 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till understöd åt kontrollföreningsverksamhet anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor.

Den av stegrade anspråk på anslaget motiverade ökningen med 5,000 kronor föranleder icke någon riksdagens erinran.

Riksdagen får därför anmäla, att riksdagen till understöd åt kontrollföreningsverksamhet anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor.

12:o) Under punkt 39 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för bestridande av kostnaderna för förnyad tävlan för utseende av avelscentra för nötboskap anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 38,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning, som överensstämmer med den av fjolårets riksdag utan erinran lämnade beräkningen av medelsbehovet för tävlingarnas upprätthållande till och med budgetåret 1931—1932, föranleder icke någon riksdagens erinran. Riksdagen får alltså anmäla att riksdagen för bestridande av kostnaderna för förnyad tävlan för utseende av avelscentra för nötboskap anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 38,000 kronor.

13:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 42 gjorda framställning har riksdagen till åtgärder för höjande av landets svinavel anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 52,000 kronor.

14:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 43 gjorda framställning har riksdagen för anordnande av avkastningsbedömning rörande avelssvin anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 14,000 kronor.

15:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 44 gjorda framställning har riksdagen till befrämjande av fåraveln anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 18,000 kronor.

16:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 45 gjorda framställning har riksdagen till fjäderfäavelns befrämjande anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 17,000 kronor.

17:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 46 gjorda framställning har riksdagen till biskötselns befrämjande anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

18:o) I förslaget till riksstat för budgetåret 1926—1927 har Eders Kungl. Maj:t upptagit ordinarie anslaget »allmänt anslag till hushållningssällskapen» med oförändrat belopp, 2,100,000 kronor.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppfört ordinarie anslaget »allmänt anslag till hushållningssällskapen» med oförändrat belopp, 2,100,000 kronor.

19:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:t under punkt 56 gjorda framställning, har riksdagen såsom tillfälligt anslag till hushållningssällskapen för kalenderåret 1926, att utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta grunder, anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 682,000 kronor.

20:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 57 gjorda framställning har riksdagen såsom anslag för kalenderåret 1926 till Göteborgs och Bohus samt Malmöhus läns hushållningssällskap för till följd av förändrade grunder för fördelning av statsanslag till hushållningssällskapen minskat statsbidrag, att utgå med respektive 6,500 kronor och 3,000 kronor, anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 9,500 kronor.

21:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 58 föreslagit har riksdagen såsom statsbidrag för kalenderåret 1926 till avlöande av sekreterare hos hushållningssällskapen anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra förslagsanslag av 170,000 kronor.

22:o) Under punkt 59 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till åtgärder under kalenderåret 1926 för höjande av det mindre jordbruket anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta motioner, nämligen nr 149 i första kammaren lika lydande med nr 132 i andra kammaren, vari hemställts, att riksdagen måtte dels för budgetåret 1926—1927, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit i nionde huvudtiteln, punkten 59, anvisa ytterligare 500,000 kronor till åtgärder under kalenderåret 1926 för höjande av det mindre jordbruket, d. v. s. sammanlagt 800,000 kronor; dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att av sagda anslag använda ett belopp av 550,000 kronor för utlämnande, i huvudsaklig överensstämmelse med i motionerna framställt förslag, av bidrag utan återbetalningsskyldighet till understöd av mindre odlingsföretag.

I motionerna framhålles särskilt betydelsen av ett kraftigare främjande än hittills av nyodlingsverksamheten för beredande inom landet av ökade utkomstmöjligheter. I detta avseende erinra motionärerna, att, utom lån från norrländska och allmänna nyodlingsfonderna, bidrag utan återbetal-

ningsskyldighet till nyodling för närvarande icke kunde erhållas i annan form än premielån till egnahemslåntagare, som bildade nya jordbrukslägenheter, och premier till mindre odlingsföretag från den till 50,000 kronor beräknade delen för sådant ändamål av anslaget för höjande av det mindre jordbruket. Och framhålles i motionerna, att särskilt den odlingsverksamhet, som organiskt framväxte från den gamla bygden och som därför kunde på ett enkelt och naturligt sätt genom innehavarens eget arbete vinnas för odling, vore särskilt värd att uppmuntras och stödjas. I anslutning härtill och då detta syfte kunde vinnas genom en vidgad möjlighet till understöd för nyodling från anslaget till det mindre jordbruket, hemställa motionärerna om en höjning av detta anslag med 500,000 kronor eller till 800,000 kronor. För bidrags utgående vore avsedda att i huvudsak gälla de för erhållande av premielån stadgade bestämmelser.

Rådande depression på åtskilliga näringslivets områden i förening med folkmängdens tillväxt och minskade emigrationsmöjligheter gör det jämväl enligt riksdagens mening alltmer angeläget att inom landet söka bereda ökade utkomsttillfällen. Såsom ett betydelsefullt led i dessa statens strävanden anser riksdagen ock i likhet med motionärerna böra ingå ett kraftigt främjande av nyodlingsverksamheten. Riksdagen har heller icke kunnat undgå att tilltalas av det i motionerna i sådant syfte framkomna uppslaget, vilket synes riksdagen värt allt beaktande. Då emellertid riksdagen icke äger möjlighet att endast på grundvalen av vad i motionerna anförts bilda sig en bestämd ståndpunkt rörande det lämpligaste sättet för frågans lösning, anser riksdagen erforderligt, att frågan göres till föremål för utredning. Denna synes riksdagen lämpligen kunna ske i samband med den utredning, som igångsatts i anledning av riksdagens skrivelse nr 150 förlidet år med begäran om utredning, huruvida och på vad sätt kolonisation å odlingsbar jord kunde genom statliga åtgärder åvägbringas inom landet i vidare utsträckning än vad för närvarande vore fallet.

Under åberopande av det anförda och då riksdagen icke har något att erinra mot det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget får riksdagen

1) dels anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förvarande framställning till åtgärder under kalenderåret 1926 för höjande av det mindre jordbruket anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor;

2) i anledning av motionerna I:149 och II:132 anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning rörande lämpligaste sättet för vinnande av det i motionerna angivna syftet samt för 1927 års riksdag framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

23:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 60 gjorda framställning har riksdagen såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m. anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 18,600 kronor.

24:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 61 gjorda framställning har riksdagen såsom bidrag till avlönande under 1926 av högst 56 jordbrukskonsulenter anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra förslagsanslag av 255,000 kronor.

25:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 62 gjorda framställning har riksdagen såsom bidrag till avlönande under 1926 av vandringsrättare anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 109,500 kronor.

26:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 63 gjorda framställning har riksdagen för anordnande under kalenderåret 1927 av utbildningskurser för vandringsrättare anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

27:o) Under punkt 64 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till avlönande under 1926 av täckdikningsförmän anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Då enligt utredningen i ärendet den föreslagna höjningen är föranledd av en hittills konstaterad årlig ökning av de belopp, som för ändamålet tagits i anspråk, finner riksdagen icke skäl till erinran mot förevarande framställning och får därför anmäla, att riksdagen såsom bidrag till avlönande under 1926 av täckdikningsförmän anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

28:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 76 föreslagit har riksdagen såsom bidrag för 1926 till åtgärder för befordrande av den inhemska odlingen av frö av vallväxter, foderrotfrukter och köksväxter anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

29:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 80 gjorda framställning har riksdagen till understöd åt Sveriges pomologiska förening för dess verksamhet under kalenderåret 1926 anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 12,000 kronor.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 81 gjorda framställning har riksdagen till åtgärder under 1926 för befrämjande av linodling anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

31:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 83 gjorda framställning har riksdagen för bekämpande av ogräs anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 3,500 kronor.

32:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 88 gjorda framställning har riksdagen till understöd åt föreningar för jordbrukskredit anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor.

33:o) Under punkt 89 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet under kalenderåret 1926 anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 10,000 kronor, att utgå i mån förbundet visar sig hava från annat håll för ändamålet under 1926 mottagit understöd å minst lika stort belopp.

På de av departementschefen anförda skäl har riksdagen såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet under kalenderåret 1926 anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 10,000 kronor, att utgå i mån förbundet visar sig hava från annat håll för ändamålet under 1926 mottagit understöd å minst lika stort belopp.

34:o) Under punkt 97 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för utlämnande — i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt — av understöd åt vissa av högkonjunktorens egnahemsläntagare anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 700,000 kronor.

Under återopande av jordbruksutskottets, av riksdagen härutinnan godkända utlåtande nr 15, punkt 35, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning för utlämnande — i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt med däri i jordbruksutskottets berörda utlåtande angiven ändring — av understöd åt vissa av högkonjunktorens egnahemsläntagare anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 700,000 kronor.

35:o) Ordinarie förslagsanslaget till statens lokala fiskeradministration har av Eders Kungl. Maj:t i förslaget till riksstat för budgetåret 1926—1927 upptagits med oförändrat belopp 79,200 kronor.

Riksdagen har uppfört ordinarie förslagsanslaget till statens lokala fiskeradministration med oförändrat belopp 79,200 kronor.

36:o) Under punkt 98 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, nu 78,500 kronor, med 18,500 kronor till 60,000 kronor.

Av statsrådsprotokollet inhämtas, att minskningen i anslaget föreslagits med hänsyn till en å anslaget uppkommen behållning och sålunda icke

står i samband med några tilltänkta begränsningar i de åtgärder för fiskets främjande i de särskilda orterna, som med detsamma avses. Riksdagen är för egen del livligt övertygad om behovet av allt det stöd för höjande av fiskets avkastning, som genom statens medverkan kan ske.

Under uttalande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, nu 78,500 kronor, med 18,500 kronor till 60,000 kronor.

37:o) Ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen har av Kungl. Maj:t i förslaget till riksstat för budgetåret 1926—1927 — med hänsyn till å anslaget uppkommen behållning — upptagits utan angivet belopp.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptagit ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen utan angivet belopp.

38:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 114 gjorda framställning har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till skogshushållning i allmänhet, nu 20,000 kronor, med 4,500 kronor till 15,500 kronor.

39:o) Under punkt 120 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till skogsvårdens befrämjande för att av Kungl. Maj:t i mån av förefallande behov fördelas mellan vederbörande skogsvårdsstyrelser anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

Mot det av Eders Kungl. Maj:t för budgetåret 1926—1927 äskade anslaget, varav beräknats för skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens läns landstingsområden 250,000 kronor och för övriga skogsvårdsstyrelser tillhoppa 250,000 kronor, torde med hänsyn till påräkneliga, under 1926 inflytande skogsvårdsmedel icke vara något att erinra liksom ej heller mot det under denna punkt för skogsvårdsstyrelsens förbund beräknade anslaget å 10,000 kronor, vilket motsvarar i förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1926 beräknad brist. Beträffande sistnämnda anslag anmäler riksdagen under nästföljande punkt sitt beslut.

Riksdagen har till skogsvårdens befrämjande för att av Kungl. Maj:t i mån av förefallande behov fördelas mellan vederbörande skogsvårdsstyrelser anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

40:o) Under återopande av vad riksdagen under nästföregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen såsom bidrag till bestridande av kostnaderna under kalenderåret 1926 för skogsvårdsstyrelsernas för-

bund anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

41:o) Under punkt 125 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels*, med uteslutande ur riksstaten av ordinarie förslagsanslaget till statens reproduktionsanstalts verksamhet, medgiva, att i sammanhang med anstaltens övergång från och med budgetåret 1926—1927 till affärsdrivande verk må till en förnyelsefond vid anstalten överföras ej mindre från reservationsanslaget till ersättningsköp vid anstalten därå befintlig behållning än även av vinsten för budgetåret 1925—1926 ett belopp, motsvarande av Kungl. Maj:t medgivna avskrivningar för sistnämnda budgetår; *dels* bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att ej mindre för beredande åt anstalten av rörelsekapital tillhandahålla anstalten en rörlig kredit av intill 40,000 kronor än även till förvaltning mottaga anstaltens för omedelbart förestående utgifter eller inleverering till statsverket av driftöverskott icke erforderliga medel; *dels* besluta, att å såväl lyftade kreditbelopp som till förvaltning överlämnade medel skall utgå ränta, som av fullmäktige i riksgäldskontoret efter samråd med lantmäteristyrelsen bestämmes med hänsyn till de å den allmänna penningmarknaden rådande förhållanden; *dels ock* medgiva, att till föreståndaren vid anstalten, byråchefen P. A. Eriksson, må, så länge han innehar sagda föreståndarbefattning, efter Kungl. Maj:ts närmare bestämmande, utöver med befattningen förenad avlöning utgå ett personligt lönetillägg av intill 1,940 kronor för år räknat.

Såsom departementschefen framhållit, är redan tidigare fastslaget, att statens reproduktionsanstalt bör i alla avseenden drivas som ett affärsföretag. Härutinnan har erinrats om vissa av 1921 års riksdag i ämnet gjorda uttalanden. Förevarande framställning avser nu att anpassa anstaltens räkenskapsväsen och sättet för dess upptagande i rikshuvudbok och budget efter de former, som i detta avseende tillämpas på övriga statliga verksamhetsgrenar med affärsdrivande karaktär.

I allt väsentligt ansluter sig Kungl. Maj:ts förslag till en av lantmäteristyrelsen framlagd plan med vissa mindre av riksräkenskapsverket och statskontoret ifrågasatta modifikationer.

I den mån nyanskaffningar det påkalla skulle medel hädanefter anvisas som utgifter för kapitalökning.

I avseende å frågan om avlöningarna för befattningshavarna vid anstalten har departementschefen erinrat, att ingen ordinarie tjänsteman funnes å anstaltens stat uppförd. Befattningshavarna utgjordes till största delen av teknisk personal, för vilken avlöningsförmånerna måste rättas efter vad som gällde för motsvarande yrken i enskild verksamhet. Ej heller i övrigt krävde denna fråga nu uppmärksamhet i vidare mån än vad anginge föreståndaren, för vilkens del ansetts ankomma på riks-

dagen att besluta rörande avlöningsgrunderna. I den fasta lönen å 10,000 kronor har ej föreslagits någon ändring. Med avseende å det till föreståndaren utgående personliga lönetillägget å 1,940 kronor, vilket utgått från särskilt å riksstaten anvisat anslag, innefattar Kungl. Maj:ts förslag ett medgivande till detsamma fortsatta utgående.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot förevarande framställning, får anmäla, att riksdagen

1), med uteslutande ur riksstaten av ordinarie förslagsanslaget till statens reproduktionsanstalts verksamhet, medgivit, att i sammanhang med anstaltens övergång från och med budgetåret 1926—1927 till affärsdrivande verk må till en förnyelsefond vid anstalten överföras ej mindre från reservationsanslaget till ersättningsköp vid anstalten dära befintlig behållning än även av vinsten för budgetåret 1925—1926 ett belopp, motsvarande av Kungl. Maj:ts medgivna avskrivningar för sistnämnda budgetår;

2) bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att ej mindre för beredande åt anstalten av rörelsekapital tillhandahålla anstalten en rörlig kredit av intill 40,000 kronor än även till förvaltning mottaga anstaltens för omedelbart förestående utgifter eller inleverering till statsverket av driftöverskott icke erforderliga medel;

3) beslutat, att å såväl lyftade kreditbelopp som till förvaltning överlämnade medel skall utgå ränta, som av fullmäktige i riksgäldskontoret efter samråd med lantmäteristyrelsen bestämmas med hänsyn till de å den allmänna penningmarknaden rådande förhållanden;

4) medgivit, att till föreståndaren vid anstalten, byråchefen P. A. Eriksson, må, så länge han innehar sagda föreståndarbefattning, efter Kungl. Maj:ts närmare bestämmande, utöver med befattningen förenad avlöning utgå ett personligt lönetillägg av intill 1,940 kronor för år räknat.

42:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 126 gjorda framställning har riksdagen till lantmäteriuundervisningens ordnande och bedrivande anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 49,500 kronor.

43:o) Under punkt 127 har Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med budgetåret 1926—1927 äga tillämpning å befattningshavare vid lantmäterikontoren i länen;

dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid lantmäterikontoren i länen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
23 överlantmätare	B 30
28 kanslibiträden	B 7
6 kontorsbiträden	B 4;

dels fastställa av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade förslag till ordinarie stat och övergångsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927;

dels besluta, att utöver vad i avlöningsreglementet stadgas skall i fråga om befattningar vid lantmäterikontoren i länen gälla, att innehavare av ordinarie befattning å lantmäterikontor icke äger, utan Kungl. Maj:ts efter särskild prövning i varje fall lämnade tillstånd, utföra lantmäteriförrättningar åt enskilda;

dels besluta,

att överlantmätarna i nedannämnda län skola var för sig, utöver dem enligt avlöningsreglementet tillkommande lön, uppbära avlöningsförstärkning med följande belopp, för år räknat:

i Stockholms, Älvsborgs, Värmlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.....	kronor	600
i Kopparbergs län.....	»	1,200,

att vid tjänstledighet för överlantmätare på grund av sjukdom eller av annan anledning skola i fråga om tjänstemannens rätt att uppbära avlöningsförstärkning liksom ock i fråga om vikaries rätt till dylik avlöningsförstärkning gälla de särskilda bestämmelser, som av Kungl. Maj:t i sådant hänseende meddelas;

dels besluta, att därest ordinarie tjänsteman vid lantmäterikontor, å vilken ovan nämnda avlöningsreglemente kommer att från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i staten upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av juli månad 1926 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1926 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1926, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas från anslaget till avlöningar till ordinarie befattningshavare;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne regleringen för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande befattningshavare vid lantmäterikontoren i länen ävensom att Kungl. Maj:t må i fråga om ersättning till vikarie för överlantmätare meddela särskilda föreskrifter utöver i detta avseende eljest gällande bestämmelser;

dels ock under nionde huvudtiteln, avdelningen lantmäteriväsendet — med uteslutande av nuvarande underavdelningen lantmäterikontoren i länen upptagna anslag till avlöningar — under samma underavdelning uppföra

under titel lantmäterikontoren i länen ett ordinarie förslagsanslag av 475,000 kronor,

samt

under titel övergångsstat ett ordinarie anslag av 48,800 kronor.

Riksdagen har funnit skäl till erinran mot förevarande framställning endast i vad som avser överlantmätaernas löneställning.

Med avseende å överlantmätaernas placering i lönegrad håller riksdagen före, att samtliga dessa befattningshavare, utom den i Gotlands län, vilken föreslagits att uppföras på övergångsstat, böra hänföras till en lönegrad motsvarande den tidigare tredje normalgraden. I utredningen i ärendet har starkt framhållits att med hänsyn till överlantmätares befattningarnas krävande beskaffenhet i de mest arbetstyngda länen nämligen Stockholms, Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt också i betraktande av vissa befarade svårigheter med avseende å rekryteringen, dessa befattningar borde beredas en gynnsammare ställning i lönehänseende än motsvarande befattningar i de övriga länen. Då i det nya avlöningsreglementet såväl lönegraden B 30 som B 29 äro avsedda att motsvara ovannämnda tredje normalgraden, har riksdagen ansett nämnda syfte lämpligast böra tillgodoses genom den sålunda föreliggande möjligheten att inom avlöningsreglementets ram företaga en differentiering beträffande ifrågavarande befattningshavares placering. Riksdagen vill alltså föreslå, att överlantmätares befattningarna i de ovan särskilt uppräknade länen hänföras till lönegraden B 30 och samtliga övriga — utom den i Gotlands län — till lönegraden B 29. Den omständigheten att överlantmätaerna i de av de sakkunniga såsom minst arbetstyngda ansedda länen nämligen Uppsala, Blekinge och Västmanlands län härigenom bliva placerade i samma lönegrad som de med en mera genomsnittlig arbetsbörda, innebär givetvis en viss olägenhet, varå emellertid med hänsyn till dessa läns ringa antal icke torde böra fästas alltför stort avseende.

Vad beträffar den i Eders Kungl. Maj:ts förslag upptagna avlöningsförstärkningen har riksdagen ansett, att överlantmätaeren i Kopparbergs län bör tillse vidare, utöver honom enligt avlöningsreglementet tillkommande lön, äga uppbära avlöningsförstärkning med 900 kronor för år räknat.

I anslutning till av riksdagen sålunda vidtagna förändringar erhåller staten följande utseende.

Stat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i> kronor	343,200
Vikariatsersättning, <i>förslagsanslag</i>	» 10,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 110,000

Förslagsanslag kronor 463,200.

Förslaget till övergångsstat är av följande utseende:

Övergångsstat.

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	T i t e l	Antal	Kronor	Summa
5,000	2,500	—	7,500	Överlantmätaren i Gotlands län	—	7,500	7,500
2,200	1,500	150	3,850	Assistenterna i Västernorrlands (2), Jämtlands och Norrbottens län	4	15,400	
2,200	1,500	—	3,700	Annans assistent	7	25,900	41,300
						summa kronor	48,800

Anm.: 1. Överlantmätare åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.

2. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen

a) beslutat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med budgetåret 1926—1927 äga tillämpning å befattningshavare vid lantmäterikontoren i länen;

b) bestämt antalet ordinarie befattningar vid lantmäterikontoren i länen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
9 överlantmätare (Stockholms, Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	B 30
14 överlantmätare (övriga län utom Gotlands län)	B 29
28 kanslibiträden	B 7
6 kontorsbiträden	B 4

c) beslutat, att överlantmätaren i Kopparbergs län skall tills vidare, utöver honom enligt avlöningsreglementet tillkommande lön, uppbära avlöningsförstärkning med 900 kronor, för år räknat;

d) fastställt ovan intagna förslag till ordinarie stat och övergångsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927;

e) beslutat, att utöver vad i avlöningsreglementet stadgas skall i fråga om befattningar vid lantmäterikontoren i länen gälla, att innehavare av ordinarie befattning å lantmäterikontor icke äger, utan Kungl. Maj:ts efter särskild prövning i varje fall lämnade tillstånd, utföra lantmåteriförrättningar åt enskilda;

f) beslutat, att därest ordinarie tjänsteman vid lantmäterikontor, å vilken ovan nämnda avlöningsreglemente kommer att från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i staten upptagen avlöning som tillfällig löneförbätt-

ring — i förskott, vid ingången av juli månad 1926 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1926 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1926, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

g) medgivit, att kostnaderna för berörda övergångsordning må bestridas från anslaget till avlöningar till ordinarie befattningshavare;

h) förklarat, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne-regleringen för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande befattningshavare vid lantmäterikontoren i länen ävensom att Kungl. Maj:t må i fråga om ersättning till vikarie för överlantmätare meddela särskilda föreskrifter utöver i detta avseende eljest gällande bestämmelser;

i) under nionde huvudtiteln, avdelningen lantmäteriväsendet — med utslutande av nuvarande underavdelningen lantmäterikontoren i länen upptagna anslag till avlöningar — under samma underavdelning uppfört under titel lantmäterikontoren i länen ett ordinarie förslagsanslag av 463,200 kronor,

samt

under titel övergångsstat ett ordinarie anslag av 48,800 kronor.

Stockholm den 9 mars 1926.

Med undersätlig vördnad.